

Bezpečnost dětí na internetu

OCHRANA A POSÍLENÍ POSTAVENÍ
NEZLETILÝCH OSOB V DIGITÁLNÍM SVĚTĚ

**ZPRÁVA SPOLUPŘEDSEDŮ ZVLÁŠTNÍHO PANELU
PRO BEZPEČNOST DĚTÍ NA INTERNETU**

Prof. Dr. Jörg M. Fegert a Dr. Maria Melchior

Předmluva

V březnu 2026 pověřila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová dva zvláštní poradce – prof. Dr. Jörga M. Fegerta a Dr. Marii Melchiorovou –, aby spolupředsedali Zvláštnímu panelu pro bezpečnost dětí na internetu a možná věková omezení pro sociální média. Spolupředsedové byli pověřeni vypracováním zprávy o výsledcích diskusí panelu a poskytnutím poradenství ohledně toho, jak nejlépe by Evropa měla zajistit, aby byl online svět pro děti bezpečnější.

Na panelu, který předsedkyně Komise poprvé oznámila v projevu o stavu Unie v roce 2025, se sešli vysoce postavení akademičtí pracovníci, odborníci z praxe, zástupci mládeže a rodičů a další odborníci z různých oblastí v celé Evropě, aby posoudili dopad sociálních médií na nezletilé osoby.

*„A při této práci se zaměříme na nezbytnost posílit postavení rodičů a vybudovat bezpečnější Evropu pro naše děti. **Protože pokud jde o bezpečnost našich dětí na internetu, Evropa věří v rodiče, nikoli v zisky.**“*

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová

Projev o stavu Unie 2025

Zvláštní panel zasedal třikrát a pokaždé se jej účastnili různí odborníci. První zasedání zvláštního panelu se konalo dne 5. března 2026 a zkoumaly se na něm stávající vědecké důkazy týkající se dopadu sociálních médií a obecněji digitálního prostředí na děti a dospívající.

Druhé zasedání zvláštního panelu se konalo dne 16. dubna 2026 a projednávaly se na něm stávající právní předpisy a nástroje EU a vnitrostátní politické přístupy k řešení bezpečnosti dětí na internetu. Třetí zasedání zvláštního panelu se konalo dne 16. června 2026 a zaměřilo se na vnitrostátní politické přístupy a potenciální doporučení k ochraně a posílení postavení dětí a dospívajících v digitálním světě.

Hlavní témata projednávaná během zasedání panelu zahrnovala mimo jiné:

- Pozitivní a negativní dopady zavedení zvláštních věkových omezení pro sociální média a další digitální služby.
- Individualizované přístupy k ochraně a posílení postavení nezletilých osob na základě věkových skupin, socioekonomického zázemí a rizik specifických pro daný věk.
- Bezpečnost již od návrhu a odpovědnost sociálních médií a dalších poskytovatelů digitálních služeb.
- Vzdělávací a osvětová opatření na podporu odpovědného používání internetu u dětí a dospívajících, rodičů a pečovatелů, učitelů a pedagogů.

- Způsoby, jak podpořit rodiče a pedagogy a umožnit dětem a dospívajícím využívat příležitostí digitálního světa.

Analýza a doporučení této zprávy vycházejí z hlavních příspěvků různorodé skupiny odborníků pozvaných na jednotlivá zasedání panelu a z řady dalších setkání se zástupci členských států, zejména těch, která pořádá irské předsednictví Rady EU a Lucembursko (ministerské zasedání D9+), třetích zemí (včetně Austrálie a Brazílie), Evropského parlamentu a jeho poslanců, zejména meziskupiny pro práva dětí, průmyslu, občanské společnosti, expertních skupin typu „think tank“ a dalších organizací, včetně Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB).

V návaznosti na tyto interakce a na základě shromážděných důkazů vypracovali spolupředsedové svá doporučení. Odpovědnost za jednotlivá doporučení nesou výhradně spolupředsedové, ale za výsledky své práce do značné míry vděčí příspěvkům dalších uznávaných odborníků, zástupců rodičů a mládeže a odborným znalostem poskytnutým Evropskou komisí.

Zpráva má sloužit jako podklad pro budoucí opatření, která navrhne Evropská komise a členské státy EU s cílem posílit bezpečnost dětí na internetu. Toto nezávislé analytické posouzení poskytuje doporučení a inspiraci dětem a dospívajícím, rodičům a pečovatелům, učitelům a pedagogům a poskytovatelům sociálních médií a dalších digitálních služeb ohledně toho, jak lépe chránit nezletilé osoby na internetu a posílit jejich postavení.

Rámeček: Oblast působnosti a terminologie

Hlavním úkolem, který vymezila předsedkyně von der Leyenová, bylo, aby zvláštní panel projednal bezpečnost dětí na internetu a možná věková omezení pro sociální média. Ačkoli rozsah této zprávy odpovídá tomuto úkolu, vyvíjející se diskuse během zasedání zvláštního panelu a další politický vývoj (například výzva vedoucích představitelů skupiny G7 k zajištění bezpečnějšího digitálního prostoru pro nezletilé osoby ze dne 17. června 2026) zdůrazňují, že je třeba, aby spolupředsedové upřesnili terminologii používanou v této zprávě.

Aniž jsou dotčeny jakékoli mezinárodní, unijní nebo vnitrostátní právní akty, používají se v této zprávě tyto pojmy a odpovídající definice:

- **Sociální média a další digitální služby (stručně jen sociální média+)** – v rámci oblasti působnosti této zprávy se pojmy „sociální média+“ a „sociální média a další digitální služby“ používají k širokému vymezení služeb, které mohou být dostupné nezletilým osobám a obsahují věkově nepřiměřené a/nebo rizikové prvky (například návykové a škodlivé prvky, mezi něž patří nekonečné rolování, automatické přehrávání, doporučovací algoritmy a perzistentní oznámení) a/nebo obsah. Mezi poskytovatele sociálních médií a dalších digitálních služeb patří online platformy sloužící jako zprostředkovatelé obsahu od třetích stran, jako jsou sociální média, jakož i obchody s aplikacemi. Zahrnuty jsou rovněž systémy AI, které představují riziko pro bezpečnost a vývoj nezletilých osob, včetně AI společníků, videoher, které vystavují děti škodlivým obchodním praktikám nebo nebezpečným kontaktům, a platform pro sdílení videonahrávek umožňujících nezletilým osobám přístup nepřiměřený jejich věku.
- **Nezletilé osoby, děti a dospívající** – aniž je dotčeno právně definované používání pojmu „dětí“ (například v Úmluvě OSN o právech dítěte), tato zpráva zaujímá postoj, že je třeba zaujmout k ochraně nezletilých osob na internetu vývojový přístup, který se bude zabývat specifickými riziky a zranitelností, jimž jsou nezletilí vystaveni v různém věku. Pro účely této analýzy používají autoři pojem „nezletilé osoby“ k označení všech dětí a dospívajících mladších 18 let (věk zletilosti). Pojem „dospívající“ se vztahuje na všechny nezletilé osoby ve věku od 13 do 18 let. Pojem „dětí“ se vztahuje na všechny nezletilé osoby mladší 13 let. Tato zpráva používá pojem „práva dětí“ k označení práv všech dětí mladších 18 let, jak jsou definována v právních textech. Pojem „bezpečnost dětí na internetu“, jak je uveden v mandátu zvláštního panelu, se používá jako zastřešující pojem pro ochranu a posílení postavení nezletilých osob v digitálním světě.

Předmluva: Bezpečné vyrůstání ve světě sociálních médií+

Rychlý rozvoj digitálních technologií radikálně změnil způsob, jakým děti a dospívající vyrůstají a komunikují se svými vrstevníky, rodiči, učiteli a okolním světem. Aktivita v offline světě mají zároveň i nadále zásadní význam pro učení a podporu smysluplných vztahů a zkušeností, které utvářejí rozvoj nezletilých osob.

Svět sociálních médií+ nabízí dětem a dospívajícím **mnoho příležitostí** k učení, interakci, zapojení a tvorbě. Nezletilé osoby však musí být vzdělávány a musí mít možnost těchto příležitostí využít, aby dosáhly jejich plného potenciálu.

Přesto **prostor sociálních médií+ představuje i řadu rizik** pro zdravý vývoj a pohodu nezletilých osob. Mezi ně patří rizika nadměrného používání přístrojů v důsledku návykových prvků, nahrazování činností příznivých pro vývoj, expozice škodlivému obsahu a nevhodných kontaktů na internetu. Tato rizika jsou ještě umocněna vznikem nových technologií a vyžadují odvážná, ale opatrná rozhodnutí na ochranu dětí a dospívajících na internetu.

Široké využívání sociálních médií a dalších digitálních služeb vedlo k tomu, že **tvůrci politik a rodiče jsou mimořádně znepokojeni hrozbami, kterým děti a dospívající na internetu čelí**. Ačkoli se věková omezení přístupu k sociálním médiím a dalším digitálním službám setkala s kritikou, **mohou být nezbytným preventivním krokem**, dokud se neprokáže, že je bezpečné, aby k prostorům sociálních médií+ měly přístup děti a dospívající, nebo dokud se neobjeví bezpečné alternativy.

Věková omezení nespočívají v tom, aby rodiče a pečovatelé nebo děti a dospívající sami nesli primární odpovědnost za bezpečnost nezletilých osob na internetu. Nejde ani o to, zbavit poskytovatele odpovědnosti. **Poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb nesou i nadále primární odpovědnost za bezpečnost služeb, které vyvíjejí a poskytují.**

Důkazní břemeno musí nést poskytovatelé, nikoli regulační orgány, rodiče a děti. **Dokud poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb neprokážou, že jejich služby jsou bezpečné již od návrhu, měli by mít v EU omezený přístup k dětem mladším 13 let.** Kromě celounijních omezení mohou členské státy zavést další preventivní věková omezení pro dospívající starší 13 let.

Preventivní věková omezení jsou okamžitá opatření k dosažení dlouhodobého cíle, kterým je zajistit, aby prostory sociálních médií+ byly pro nezletilé osoby bezpečné, a to podporou kulturní změny. První výsledky ze zemí, které zavedly plošný zákaz přístupu na sociální média na základě věku, ukazují, že většina nezletilých osob umí tato pravidla obejít. Zároveň se někteří nezletilí stáhli z rizikových sociálních médií a dalších digitálních služeb a nyní mají více času na offline aktivity (jako je sport a osobní sociální interakce). To ukazuje, že postupná změna norem používání sociálních médií+ nezletilými osobami je možná a musí být uznána.

Změna však vyžaduje čas. Například společenské postoje k legislativnímu zákazu tělesných trestů ve školách se vyvíjely více než po jednu generaci (například v Německu a Švédsku). Zákaz tělesných trestů vyjasnil očekávání rodičů, pečujících osob, učitelů a pedagogů a posílil zapojení ostatních osob v okolí s cílem zajistit nenásilnou výchovu nezletilých. Úspěch tohoto opatření byl prokázán pozitivními trendy a kontinuálním hodnocením od jeho zavedení.

Účinnost věkových omezení by rovněž vyžadovala změnu společenského postoje. Průběžné hodnocení a dlouhodobé monitorování může tvůrcům politik pomoci pochopit, zda se návyky nezletilých osob a jejich rodičů, pečovatелů a pedagogů v průběhu času změní.

V dnešním světě sociálních médií+ musí mít děti a dospívající možnost vést zdravý a naplňující život a využívat příležitostí, které nabízejí sociální média a další digitální služby. **Práva dětí platí online stejně jako offline** – od práva na bezpečnost a ochranu před hospodářským vykořisťováním a trestnou činností ve všech formách (zejména sexuálním násilím) až po právo na přístup k informacím, vzdělávání a volný čas.

„Několik desetiletí zajišťujeme dětem bezpečnost v reálném světě. V digitálním světě musíme udělat totéž. Pozitiva, která technologie přinášejí, nemohou fungovat na úkor bezpečnosti, zdraví nebo štěstí dětí.“

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová

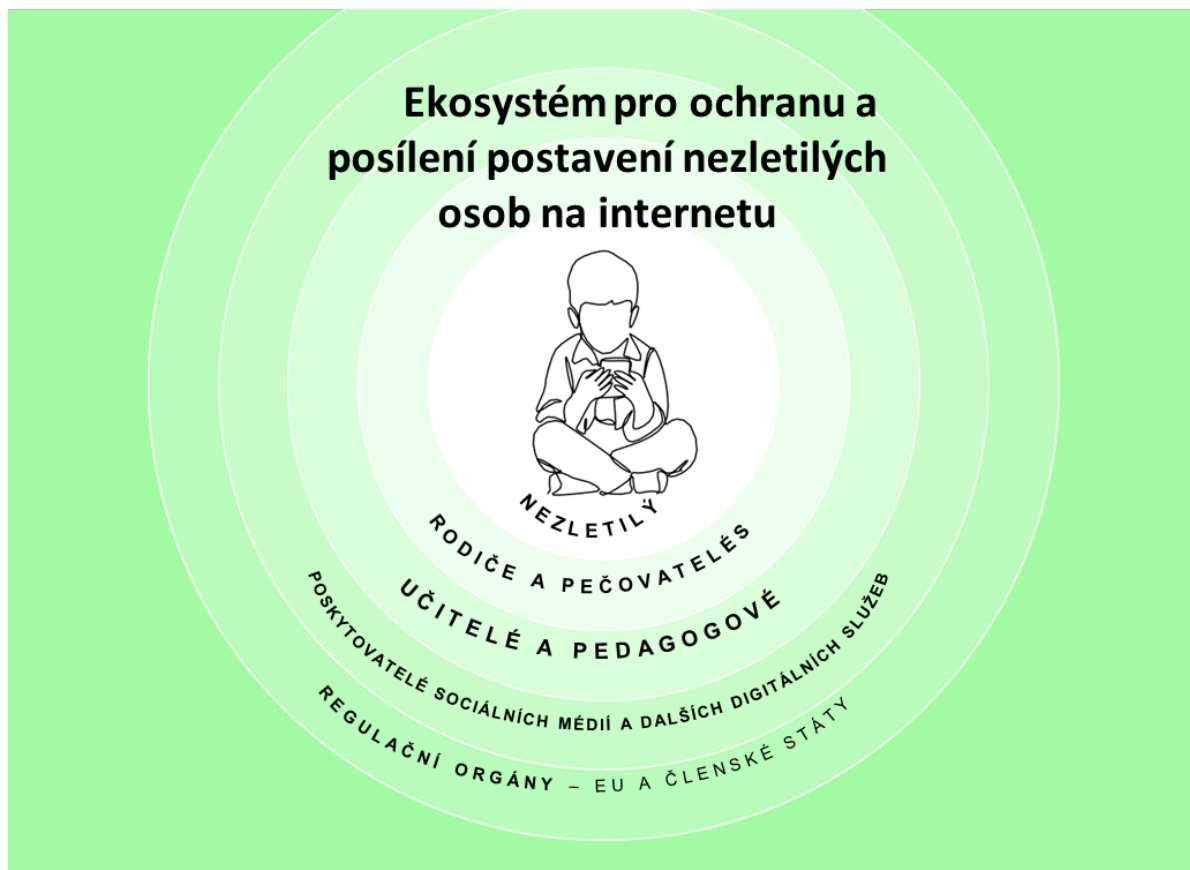
Děti mají právo vyrůstat v prostředí, které je bezpečné a podporuje jejich rozvoj, a to jak online, tak offline. I když by podpora nezletilých osob offline měla pokračovat, musíme si rovněž uvědomit, že online prostředí se stává stále důležitější součástí jejich každodenního života. Proto musí být ochrana standardně zajištěna ve všech sociálních médiích a dalších digitálních službách.

Práva dětí musí být základem opatření v oblasti bezpečnosti dětí na internetu. Případná věková omezení musí plně respektovat práva dětí, být přiměřená a vyvážená s ohledem na jejich nejlepší zájmy. Prostředky použité k dosažení tohoto cíle musí držet krok s technologickým vývojem.

Ačkoli poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb mají nadále primární odpovědnost za bezpečnost svých služeb, zejména pro nezletilé osoby, **je zapotřebí ekosystém aktérů na ochranu a posílení postavení dětí a dospívajících v prostředí sociálních médií+.** Od regulačních orgánů, které musí zavést nezbytná opatření, přes poskytovatele, kteří nabízejí bezpečné a věkově přiměřené služby, až po rodiče, pečovatele, učitele a pedagogy, kteří hrají zásadní úlohu při dohledu nad používáním internetu ze strany nezletilých osob a při jeho řízení. Jelikož nezletilé osoby rychle dospívají a prostředí sociálních médií+ se rychle mění, **závisí úspěch**

tohoto ekosystému na vzájemně provázaných opatřeních všech aktérů, kteří sdílejí stejnou vizi: aby děti a dospívající vyrůstali v digitálním světě bezpečně.

Obrázek 1: Ekosystém pro ochranu a posílení postavení nezletilých osob na internetu

Zvýšení motivace politik pro zlepšení bezpečnosti dětí na internetu

Poslední měsíce ukázaly, že bezpečnost dětí na internetu se stává politickou prioritou na celém světě. **Zavedení, provádění a průběžné hodnocení „odkladu používání sociálních médií“ ze strany Austrálie přineslo zbytku světa zásadní ponaučení.** Další země, jako je Spojené království a Kanada, se připojily k plánovaným legislativním návrhům, zatímco Indonésie již ustanovila zákaz.

Z nedávné zprávy vyplývá, že 92 % Evropanů se domnívá, že posílení ochrany dětí a mladých lidí na internetu by mělo být pro EU prioritouⁱ.

Evropští lídři se touto otázkou rovněž začali zabývat. Jutské prohlášeníⁱⁱ ze září 2025 a usnesení Evropského parlamentu vyzývající k zavedení celounijního digitálního minimálního věkuⁱⁱⁱ, zřízení Zvláštního panelu pro bezpečnost dětí na internetu předsedkyní von der Leyenovou a nedávné závěry Evropské rady^{iv} jsou jasnými známkami toho, že narůstá politická motivace k přijetí konkrétních opatření pro řešení rostoucích rizik, jimž děti na internetu čelí.

V červnu 2026 se skupina G7 – včetně Kanady, Francie, Německa, Itálie, Japonska, Spojeného království, Spojených států a Evropské unie – poprvé na nejvyšší politické úrovni dohodla na společných zásadách ochrany nezletilých osob před digitálními službami, které představují riziko^v.

Kromě toho **několik členských států EU přijímá právní předpisy, které stanoví minimální věk pro přístup k sociálním médiím a dalším digitálním službám**, jež mohou děti a dospívající vystavit újmě. Například Francie v současné době navrhuje omezení na 15 let na základě černé listiny omezených služeb. Řecko plánuje omezení na 15 let pro služby online sociálních sítí. Dánsko zvažuje omezení pro nezletilé osoby mladší 16 let s možností snížit věk se souhlasem rodičů. Švédsko předpokládá omezení na základě roku, kdy dítě dosáhne věku 15 let, přičemž několik druhů služeb má výjimku. Mnoho dalších, od Portugalska a Španělska až po Německo a Polsko, přijetí právních předpisů na toto téma zvažuje.

V této souvislosti představuje rozdílnost jednotného evropského trhu digitálních služeb skutečné riziko. S ohledem na tuto skutečnost mnoho členských států požaduje, aby se tato záležitost řešila na úrovni EU. Je třeba uznat, že v členských státech panuje odlišná kulturní a vnitrostátní situace, pokud jde o vzdělávání, digitální gramotnost a ochranu nezletilých osob. Rozdílnost by mohla vést k tomu, že nezletilé osoby budou v EU požívat různé úrovně ochrany. To by rovněž znamenalo, že regulační orgány by se mohly potýkat s praktickými obtížemi, pokud jde o prosazování, a s vyššími náklady na dodržování předpisů ze strany poskytovatelů. To by mohlo mít dominový efekt na rozvoj bezpečnějších sociálních médií a dalších digitálních služeb a na účinnost právních předpisů v oblasti bezpečnosti na internetu.

EU již přijala konkrétní opatření na ochranu nezletilých osob. Nedávná rozhodnutí přijatá Evropskou komisí pouze zdůraznila potřebu řešit hrozby, kterým děti a dospívající čelí na internetu, a to konkrétními činy. Jasným příkladem jsou předběžná zjištění proti společnostem Meta a TikTok za údajné nesplnění vysokých standardů ochrany nezletilých osob na internetu požadovaných podle nařízení o digitálních službách a neposkytnutí snadno dostupných mechanismů pro označování obsahu týkajícího se pohlavního zneužívání dětí. Nedávná přelomová rozhodnutí soudů USA navíc znamenala historický obrat v diskusi o odpovědnosti platform.

Stručná historie ochrany nezletilých osob na internetu

Úsilí o ochranu dětí a dospívajících na internetu je stejně staré jako internet a má svůj původ ještě v době před vznikem sociálních médií, chytrých telefonů a umělé inteligence. Základy dnešních pravidel na ochranu nezletilých osob na internetu byly položeny v 90. letech 20. století a na počátku 21. století, přičemž zákony byly navrženy tak, aby umožnily službám a podnikům působit a vyměňovat si informace přes hranice. Ačkoli tato pravidla nebyla navržena výhradně za účelem ochrany dětí a dospívajících na internetu, stanovila mnoho zásad, které jsou i nadále základem stávajících právních předpisů ve třech oblastech.

Za prvé, regulace médií a digitálních služeb na vnitřním trhu zavedla společná pravidla pro televizní služby v celé Evropě, včetně záruk proti obsahu, který by mohl být škodlivý pro nezletilé osoby. První harmonizovaný rámec pro online služby neboli „služby informační společnosti“ (podle směrnice o elektronickém obchodu) rovněž podpořil rozvoj přeshraničních online služeb v rámci EU.

Druhou oblastí jsou pravidla pro ochranu údajů a soukromí, jež mají svůj počátek ve společných normách směrnice o ochraně údajů z roku 1995 pro shromažďování a používání osobních údajů ve všech členských státech.

A konečně třetí oblastí je ochrana spotřebitele. Společná pravidla EU řeší klamavé a agresivní obchodní praktiky. Tato pravidla uznávají, že zranitelní spotřebitelé potřebují dodatečnou ochranu, což je významná zásada v digitálním prostředí. To zahrnuje případy, kdy jsou děti a dospívající vystaveni obchodním praktikám, které na ně mohou mít jiný dopad než na dospělé.

Vzhledem k tomu, že digitální technologie již jsou pevnou součástí našeho každodenního života, pokračovala EU v aktualizaci těchto právních rámců s cílem reagovat na nové problémy. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) zavedlo zvláštní opatření pro ochranu osobních údajů dětí a pro jejich souhlas online. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách byla rozšířena tak, aby zahrnovala nové formy audiovizuálního obsahu a platformy pro sdílení videonahrávek. V neposlední řadě nařízení o digitálních službách stanovilo pravidla pro online zprostředkovatelské služby, a to i za konkrétním účelem ochrany nezletilých osob.

Tento vývoj odráží širší trend: digitální technologie již nelze jednoznačně zařadit do jedné jediné regulační nebo právní kategorie. Sociální média a další digitální služby kombinují prvky médií, komunikace, obchodu a zpracování údajů, často v rámci téže platformy. V důsledku toho musí být účinný přístup k ochraně nezletilých osob na internetu holistický a vycházet z nástrojů v několika různých oblastech práva EU, včetně regulace platform, ochrany údajů, ochrany spotřebitele a regulace audiovizuálních médií.

S rychlým vývojem a zaváděním umělé inteligence se zvyšují i rizika pro nezletilé osoby na internetu. To je spojeno s neustálým vývojem sociálních médií a dalších digitálních služeb, jejichž cílem je zachytit a udržet zájem uživatelů v dnešní tzv. „ekonomice pozornosti“. Více než kdy jindy je třeba, aby regulační orgány posílily ochranu nezletilých osob a umožnily jim bezpečně se orientovat ve světě sociálních médií+.

Důkazy o rizicích a příležitostech, kterým nezletilé osoby čelí na internetu

Rychlé technologické změny přinesly dětem mimořádné příležitosti ke komunikaci s vrstevníky, k vyjádření jejich tvořivosti a k přístupu ke znalostem a podpoře. Děti však nejsou dospělé a prostředí sociálních médií+ je vystavuje různým rizikům pro jejich

fyzické a duševní zdraví a vývoj v různém věku. Rozhodující vliv mají rovněž socioekonomické a individuální faktory, jako je rodinné zázemí a pohlaví, jakož i koncepce sociálních médií a dalších digitálních služeb.

Spolehlivé důkazy o tom, jak rizika a újma souvisejí se sociálními médii a dalšími digitálními službami, mají zásadní význam pro zajištění vhodných opatření na ochranu nezletilých osob na internetu a posílení jejich postavení. Specifické prvky, funkce nebo formáty zavedené v sociálních médiích+ mohou být škodlivé v různé míře v závislosti na sociální a osobní situaci daného dítěte nebo dospívajícího. Obzvláště zranitelné vůči újmě na internetu mohou být nezletilé osoby patřící k rasovým, etnickým a náboženským menšinám, příslušníci komunity LGBTIQ+, osoby se zvláštními vzdělávacími potřebami nebo již existujícími duševními onemocněními. Tato zranitelnost je samozřejmě umocněna sociálními médii a dalšími digitálními službami se škodlivým, manipulativním nebo návykovým obsahem či designem. Stejně jako se vyvíjejí tyto prvky, měl by se vyvíjet i výzkum a shromažďování důkazů.

Rizika pro fyzické a duševní zdraví, která sociální média a další digitální služby představují pro nezletilé osoby, jsou značná. Pokud jde o fyzické zdraví, nadměrný čas strávený před obrazovkou nahrazuje venkovní hry a sport a může mít dopad na zdraví, kondici a spánek dětí. Používání sociálních médií+ a elektronických zařízení v raném věku vytlačuje reálné zkoumání světa a osobní sociální interakce. To může ovlivnit sociálně-emoční vývoj a způsobit náchylnost k problémům v oblasti duševního zdraví. Dlouhodobé používání elektronických zařízení může rovněž způsobovat problémy, jako jsou muskuloskeletální poruchy a digitální únava očí.

Rizika pro duševní zdraví, která pro děti představuje používání sociálních médií a dalších digitálních služeb, jsou značná. Rizika prostředí sociálních médií+, která přímo poškozují duševní zdraví dětí, souvisejí s jejich potenciálem zhoršit již existující problémy v oblasti duševního zdraví, včetně deprese a úzkosti. I zde určují vystavení dětí a dospívajících těmto rizikům sociální a individuální faktory.

Vysoká míra využívání sociálních médií a dalších digitálních služeb u dětí a dospívajících je obecně spojena s problémy se spánkem a koncentrací a se zvýšenou mírou deprese a úzkosti. Návykové prvky designu tyto účinky umocňují tím, že podporují kompulzivní kontrolu, „strach, že o něco přijdeme“ (FOMO), a zesílené sociální srovnávání. To může narušit sebeúctu nezletilých osob a zvýšit stres. Algoritmická amplifikace a doporučovací systémy mají potenciál posílit dezinformace a nenávistné projevy. Silné škody způsobené těmito účinky zažívají zejména zranitelné skupiny na internetu.

Rizika, že nezletilé osoby jsou vystavovány trestnému a nezákonnému obsahu online, jsou značná. Dospělí i nezletilí cíleně využívají sociální média a další digitální služby, včetně herních platforem, ke komunikaci s dětmi a dospívajícími. Rizika zahrnují vystavení materiálům zobrazujícím pohlavní zneužívání dětí, groomingu, kyberšikaně, radikalizaci a podněcování k páchání nezákonných, násilných nebo teroristických činů. Rozsáhlé využívání nástrojů umělé inteligence představuje vážnou

hrozbu pro děti a dospívající při výrobě umělých materiálů pohlavního zneužívání dětí (například deepfakes). Toto zneužívání má drastické dopady na vývoj nezletilých osob, jejich duševní a fyzické zdraví a v nejzávažnějších případech je může připravit o život.

Poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb nesou i nadále primární odpovědnost za zajištění bezpečnosti nezletilých osob při používání jejich služeb. Kromě toho hrají rodiče a pečovatelé důležitou úlohu při dohledu nad dobou, kterou děti a dospívající tráví na internetu, a při poskytování podpory nezletilým osobám při společném řešení rizik, kterým čelí v prostředí sociálních médií+. V každém věku má zásadní význam zajištění odpovídajících aktivit a osobních interakcí offline.

Navzdory četným potenciálním škodám nabízí **svět sociálních médií+ dětem a dospívajícím mnoho příležitostí.** Pokud jsou nezletilé osoby schopny bezpečně komunikovat na internetu a mají solidní digitální dovednosti, může používání sociálních médií a dalších digitálních služeb přispět k jejich pohodě a sociální propojenosti a poskytnout podpůrné sítě vrstevníků, příležitosti k sebevyjádření, občanské angažovanosti a nezávislému učení. Cílené iniciativy v oblasti digitálních dovedností, jako jsou iniciativy EU Lepší internet pro děti, centra pro bezpečnější internet a začlenění mediální gramotnosti do vzdělávacích programů a programů odborné přípravy, prokázaly, že jsou schopny zlepšit kritické myšlení, odolnost vůči dezinformacím a schopnost nezletilých osob orientovat se na internetu bezpečně.

Sociální média a další digitální služby, které jsou „bezpečné již od návrhu“, by mohly přispět k posílení postavení a účasti dětí a dospívajících na internetu tím, že podpoří získávání digitálních dovedností a mediální gramotnosti. Digitální vzdělávání přiměřené věku poskytované školami s podporou rodičů a pečujících osob by rovněž mohlo nezletilé osoby připravit na to, aby byly schopny využívat příležitosti online světa a zároveň zvládat možná rizika a újmu.

Potřeba řešit rizika specifická pro daný věk

S tím, jak děti vyrůstají a stávají se nezávislejšími, se snižuje schopnost rodičů dohlížet na online aktivity dětí. Stále větší vliv na ně mají jejich vrstevníci. Během dospívání a když dosáhnou dospělosti, se nezletilí stávají stále autonomnějšími, pokud jde o používání internetu, a jsou lépe schopni pochopit a řešit rizika, jimž jsou na internetu vystaveni. Tříleté dítě a šestnáctiletý adolescent mají přirozeně odlišné potřeby. To podtrhuje **význam přístupu k bezpečnosti dětí na internetu zohledňujícího příslušnou fázi jejich vývoje**, který jsme uplatnili v této zprávě, **a to rozlišením mezi jednotlivými věkovými skupinami:**

Děti **mladší 3 let** ohrožují jakožto pasivní online uživatele především vztahová rizika a „technoference“¹. Rizika do značné míry vyplývají z toho, že pečovatelé místo přímé

¹ Přerušování interakcí mezi rodičem a dítětem prostřednictvím technologie.

interakce nabízejí čas strávený před obrazovkou, aby „uklidnili“ nebo zabavili malé děti. To může mít u dětí dopad na schopnost udržet pozornost, osvojování jazyka a sociálně-emoční rozvoj.

Děti **ve věku od 3 do 5 let** jako noví nezávislí uživatelé pod dohledem jsou čím dál více zranitelné vůči rizikům, která se vyskytují v online prostředí a souvisejí s delším časem stráveným u obrazovky. Sociální média a další digitální služby, které jsou optimalizovány tak, aby nabízely okamžité uznání, opakovanou odměnu a trvalou vnější stimulaci, jsou v zásadním nesouladu s rozvíjejícími se schopnostmi dětí a mohou poškodit jejich dlouhodobý rozvoj.

Mezi 6 a 9 lety děti začínají využívat sociální média a další digitální služby mnohem intenzivněji. Externalizovaná zpětná vazba z online světa (například lajky, skóre a žebříčky) se protíná s čerstvě vznikajícím sebevědomím vycházejícím z rozvoje kompetencí v reálném světě. To může zesílit obavy ohledně výkonnosti a vzájemného srovnávání, což zvyšuje zranitelnost vůči kybernetické šikaně, nenávisným verbálním projevům a obtěžování ze strany vrstevníků.

Mezi 10 a 12 lety se přístup dětí k prostorům sociálních médií+ stává základním předpokladem pro zapojení do společnosti. V tomto věku jsou děti konfrontovány s nejčilenějším zaostřováním vývojové citlivosti a zesilováním založeným na platformách. Algoritmické doporučovací systémy zintenzivňují sociální srovnávání, vystavení škodlivému nebo nezákonnému obsahu (včetně materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí, extremistické propagandy a dezinformací) a návykovým prvkům designu, které zesilují příznaky deprese a úzkosti. Nedávný výhledový výzkum naznačuje, že pořízení chytrého telefonu poprvé ve 12 letech (namísto 13) může být po jednom roce spojeno s vyšším rizikem deprese a dalších problémů v oblasti duševního zdraví^{vi}. Tento příklad zdůrazňuje, že děti jsou obecně obzvláště zranitelné ve věku do 13 let.

Ve věku od 13 do 15 let přecházejí dospívající od kontrolovaného ke stále více autonomnímu používání sociálních médií a dalších digitálních služeb. V tomto věku se tradiční formy dohledu ze strany pečovatелů a pedagogů ve škole stávají stále méně účinnými. Rizika jsou spíše důsledkem struktur sociálních médií a dalších digitálních služeb než pouze individuálního chování. Hlavní výzvou je řešit algoritmické systémy, které řídí expozici a ovlivňují chování, přičemž fungují s omezenou transparentností.

Přechod k samostatnosti je v dnešním online světě běžnou součástí dospívání, stejně jako je tomu v offline prostředí. Otázkou tedy není, jak bránit dospívajícím v osamostatnění, ale jak omezit jejich vystavení újmě ve fázi největší vývojové zranitelnosti. Účinná ochrana vyžaduje víceúrovňový přístup zohledňující příslušnou fázi vývoje a kombinující regulaci sociálních médií a dalších digitálních služeb, vzdělávací intervence a podporu samoregulace a kritického využívání médií.

A konečně, dospívající **ve věku od 16 do 18 let** procházejí fází zvyšující se konsolidace identity a rostoucí samostatnosti. Díky rozvíjejícím se schopnostem jsou dospívající lépe vybaveni k tomu, aby pochopili a zvládli rizika, jimž čelí na internetu. Neurobiologický vývoj však zdaleka není dokončen a rizika závislosti, úzkosti a problémů v oblasti duševního zdraví se v důsledku využívání sociálních médií a dalších digitálních služeb zhoršují. Dospívající v tomto věku musí získat nezbytné dovednosti (například kritické myšlení a hodnocení), aby se mohli úspěšně a bezpečně orientovat v digitálním světě a plně využít jeho potenciál.

Šest hlavních zásad pro ochranu a posílení postavení nezletilých osob na internetu

Přítomnost jak rizik, tak příležitostí pro děti a dospívající v prostředí sociálních médií+ vyžaduje komplexní politický rámec, který ochrání nezletilé osoby na internetu a zároveň posílí jejich postavení. **Zvláštní panel se při své práci řídil níže uvedenými šesti hlavními zásadami, které vypracovali spolupředsedové** a které se odrážejí ve struktuře této zprávy. Opatření by měla být založena na spolehlivých důkazech a analýze výzev a příležitostí, kterým děti na internetu čelí. Klíčem k zajištění výsledků je účinné provádění a hodnocení.

- **Zásada č. 1: Vývojový přístup (viz kapitola 1)**

Zajistit regulaci přiměřenou věku a diferencované pokyny. Postupný vývoj dětí a dospívajících vyžaduje, aby byla vypracována a zavedena ochranná opatření, která budou řešit rizika, jimž děti a dospívající čelí v určitém daném věku. Je-li to možné, měla by tato opatření zohledňovat osobní a sociální situaci dětí, která může umocňovat jejich vystavení riziku.

- **Zásada č. 2: Rovnost a rozmanitost (viz kapitola 2)**

Uznat nerovnosti v rizicích a vystavení újmě na internetu pro různé věkové a socioekonomické skupiny. Zranitelnost nezletilých osob vůči újmě na internetu určuje pohlaví, sexualita, rasový, etnický a náboženský původ, zvláštní vzdělávací potřeby a již existující problémy v oblasti duševního zdraví. Tyto faktory rovněž ovlivňují prostředky a schopnosti, kterými disponují rodiče a pečující osoby, aby mohli podporovat děti a dospívající na jejich cestě k samostatnosti.

- **Zásada č. 3: Ochrana nezletilých osob (viz kapitola 3)**

Děti a dospívající musí mít možnost využívat bezpečné prostory sociálních médií+. Při navrhování sociálních médií a dalších digitálních služeb by měla být zavedena ochrana nezletilých osob před škodlivým obsahem, návykovými prvky, digitálním zanedbáváním² a trestnými činy na internetu (například pohlavním zneužíváním).

² Opakované neposkytnutí pozornosti vhodné pro daný věk, vnímavosti, dohledu nebo ochrany ze strany pečovatele, protože digitální technologie narušují, nahrazují nebo podkopávají základní pečovatelské funkce.

Nezletilé osoby by měly mít možnost jakýkoli škodlivý obsah nebo prvky snadno ohlašovat. Těmto hlášením by měli poskytovatelé dát prioritu a škodlivý obsah nebo prvky by měly být neprodleně odstraněny.

- **Zásada č. 4: Odpovědnost digitálních služeb a práva spotřebitelů (viz kapitola 3)**

Poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb musí převzít primární odpovědnost za zajištění toho, aby byl online prostor bezpečný pro nezletilé osoby, pokud jde o přístup k němu a jeho využívání. Je třeba motivovat digitální služby k zajištění „bezpečnosti již od návrhu“ a rychle prosazovat regulaci založenou na obsahu. Důkazní břemeno by mělo spočívat na poskytovatelích sociálních médií a dalších digitálních služeb, aby prokázali, že prvky jejich služeb nejsou škodlivé, ještě předtím, než se dostanou k dětem a dospívajícím.

- **Zásada č. 5: Posílení postavení a mediální vzdělávání (viz kapitola 4)**

Umožnit rodičům a pečovatelům, učitelům a pedagogům podporovat postupný přechod dětí a dospívajících na bezpečné a autonomní používání internetu. Nabízet dostatečné příležitosti (například odbornou přípravu v oblasti digitální a mediální gramotnosti) a odpovídající infrastrukturu, která rodičům umožní zamyslet se nad svými vlastními aktivitami a řídit online interakce nezletilých osob. Opatření musí být přizpůsobena rolím pečovatelů a pedagogů, které se vyvíjejí s tím, jak děti a dospívající dozrávají.

- **Zásada č. 6: Práva a účast dětí (viz kapitola 4)**

Zaručit právo dětí na bezpečnou účast, interakci a společnou tvorbu, a to online i offline. Opatření na ochranu dětí by měla vždy vycházet z práv dětí, jak jsou chápána v příslušných mezinárodních rámcích³. Věková omezení musí respektovat práva dítěte na internetu, být přiměřená, časově omezená a vyvážená s ohledem na nejlepší zájmy dětí. To rovněž zdůrazňuje potřebu investovat do offline aktivit pro nezletilé osoby všech věkových kategorií a podporovat je.

³ Zejména Úmluva Organizace spojených národů o právech dítěte a obecné připomínky Výboru pro práva dítěte, Listina základních práv Evropské unie a Strategie EU pro práva dítěte.

Zvláštní poradci předsedy a spolupředsedů Zvláštního panelu pro bezpečnost dětí na internetu

Prof. Dr. Jörg M. Fegert

Dr. Maria Melchior

Prof. Dr. Jörg M. Fegert

Hlavní lékař Oddělení dětské a
dorostové psychiatrie,
psychosomatiky a
psychoterapie Univerzitní
nemocnice v Ulmu

Dr. Maria Melchior

Výzkumná ředitelka
francouzského Národního
ústavu pro zdraví a lékařský
výzkum (INSERM)

ŠEST HLAVNÍCH ZÁSAD

pro ochranu a posílení postavení nezletilých osob na internetu

BEZPEČNOST DĚTÍ NA INTERNETU

ANALÝZA SITUACE

VÝVOJOVÝ PŘÍSTUP

Zajistit regulaci přiměřenou věku a diferencované pokyny

ROVNOST A ROZMANITOST

Uznat nerovnosti v rizicích a vystavení újmě na internetu pro všechny skupiny

OCHRANA NEZLETILÝCH OSOB

Ochrana před škodlivým obsahem, návykovými prvky, digitálním zanedbáváním, trestnými činy (např. pohlavním zneužíváním a šikanou)

ODPOVĚDNOST DIGITÁLNÍCH SLUŽEB A PRÁVA SPOTŘEBITELŮ

Posílit bezpečnost již od návrhu a regulaci založenou na obsahu

POSÍLENÍ POSTAVENÍ A MEDIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Umožnit rodičům a pečovatelům, aby podporovali digitální dovednosti a mediální gramotnost nezletilých pro zodpovědné používání internetu

PRÁVA A ÚČAST DĚTÍ

Zaručit právo dětí na bezpečnou účast a společnou tvorbu online

OPATŘENÍ

HODNOCENÍ

Hlavní doporučení pro ochranu a posílení postavení nezletilých osob na internetu

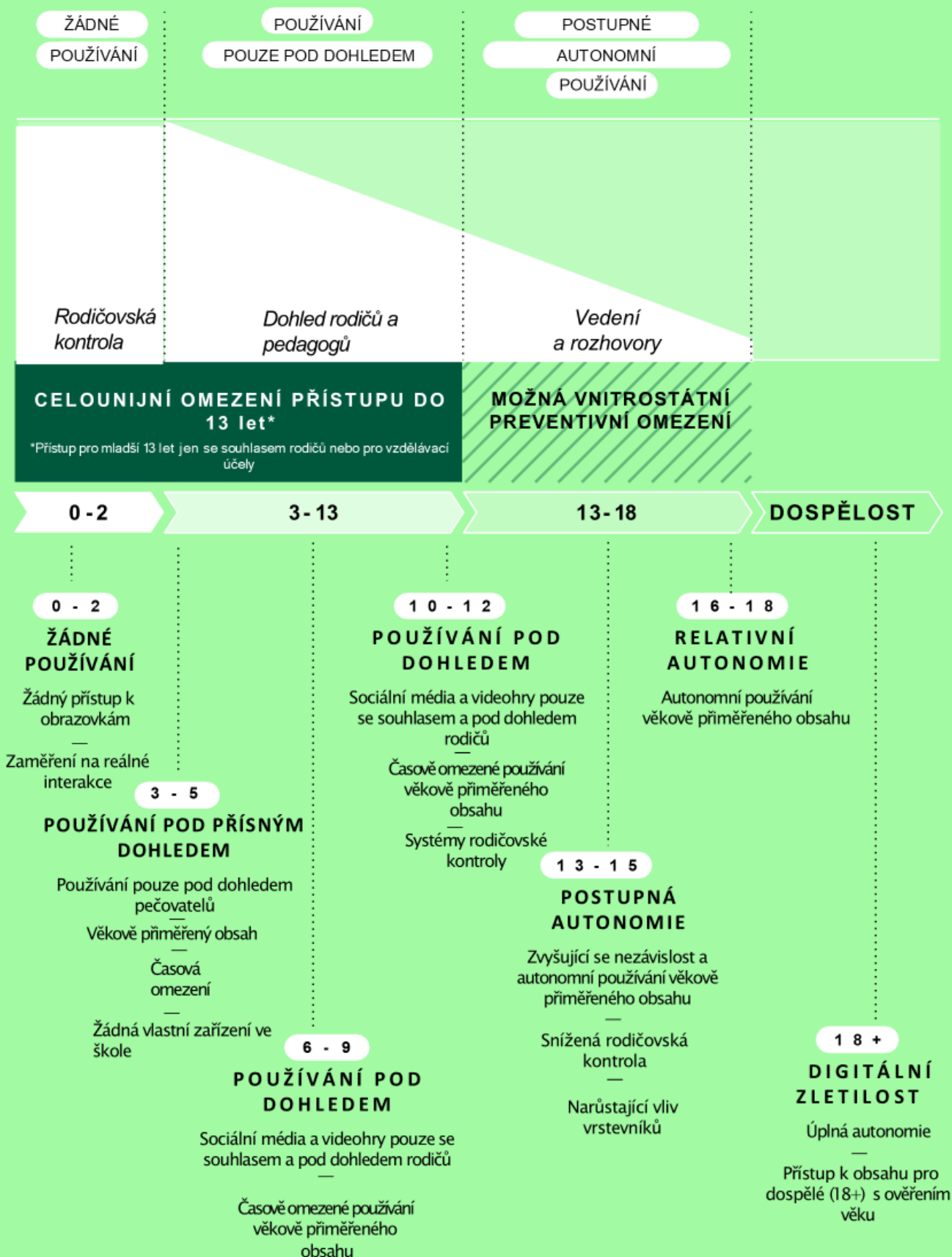
Zastřešujícím cílem doporučení této zprávy, která vychází z přístupu zohledňujícího příslušnou fázi vývoje a odráží šest hlavních zásad, je vyvážit potřebu chránit děti a dospívající na internetu s jejich právy účastnit se světa sociálních médií+ a využívat jeho příležitostí.

Doporučení týkající se využívání sociálních médií a dalších digitálních služeb přiměřeného věku

- 1. Věk 0 až 2 let: Zabraňte přístupu k obrazovkám a sociálním médiím+.** Bránit nadměrnému trávení času u obrazovky v raném dětství neznamena úplný zákaz. Naopak se uznávají vývojové potřeby dětí, pokud jde o vazbu, smyslový rozvoj a osvojování si jazyka v raném věku. Rodiče a pečující osoby by však měli upřednostňovat osobní interakce a měli by si uvědomovat, jak oni sami používají digitální zařízení, aby nabídli pozitivní vzor a vyhnuli se „technoferenci“. Tento přístup je v souladu s doporučeními Světové zdravotnické organizace, aby se zabránilo narušení neurobiologického a kognitivního vývoje dětí, problémům při vytváření emocionální vazby a fyzickým problémům (například dopadům na zrak).
- 2. Věk 3 až 12 let: Kontrolované používání sociálních médií+ a zařízení odpovídajících věku.** Dětem by nemělo být povoleno nekontrolované používání zařízení využívajících internet. Školy by měly poskytovat infrastrukturu pro kontrolované a omezené používání elektronických zařízení pro vzdělávací účely podporující digitální a mediální gramotnost, emocionální odolnost a kritické uvažování o rizicích. Rodiče a pečující osoby by měli dohlížet na postupný rozvoj digitální autonomie a podporovat jej prostřednictvím sociálních médií a dalších digitálních služeb odpovídajících věku. Měli by rovněž pravidelně mluvit s dětmi o možných přínosech a rizicích interakce nezletilých osob na internetu. Pečovatelé i pedagogové by měli i nadále povzbuzovat děti v tomto věku k účasti na aktivitách mimo internet.
- 3. Věk 13 až 18 let: Postupné autonomní používání sociálních médií+ odpovídajících věku.** Od 13 do 18 let by dospívající měli mít přístup pouze k věkově odpovídajícím a „již od návrhu bezpečným“ sociálním médiím a dalším digitálním službám, které aktivně zavedly zásadní bezpečnostní prvky (například omezení nekonečného rolování a doporučovací systémů). Dokud nebudou tato „již od návrhu bezpečná“ sociální média a další digitální služby vyvinuty, má i nadále zásadní význam individuální rodičovská kontrola a dohled odpovídající věku. Mohla by být zvážena další preventivní opatření regulačních orgánů. Vzhledem k tomu, že dospívající ve věku nad 16 let přecházejí k větší digitální autonomii, přetrvávají rizika spojená s expozicí škodlivému obsahu online. Rodiče a pečující osoby by proto měli s nezletilými nadále mluvit o jejich zkušenostech na internetu. Dospívající by měli mít privilegovaný přístup k podporným službám a

systemům pro podávání stížností a zároveň by měli využívat sítě vzájemné podpory propagující odpovědné využívání sociálních médií a dalších digitálních služeb.

Používání sociálních médií+ nezletilými podle věku

Doporučení pro ochranu dětí a dospívajících na internetu

- **Navrhnout harmonizované celounijní omezení přístupu dětí mladších 13 let k sociálním médiím a dalším digitálním službám.**

Harmonizované celounijní omezení přístupu dětí mladších 13 let k sociálním médiím a dalším digitálním službám, včetně AI společníků, je nezbytné. Harmonizované omezení přístupu by usnadnilo provádění zajištění věku, které bude přiměřené a bude respektovat práva, a podpořilo by požadavky na bezpečnost již od návrhu pro poskytovatele sociálních médií a dalších digitálních služeb. Děti mladší 13 let by měly mít časově omezený přístup k prostředí sociálních médií+ odpovídajícímu jejich věku pouze s povolením rodičů a pod jejich dohledem nebo v kontextu vzdělávání. Od 13 let věku by dospívající měli mít možnost rozvíjet autonomní používání bezpečných sociálních médií a dalších digitálních služeb odpovídajících věku.

Harmonizovaná pravidla pro celounijní minimální věkovou hranici 13 let by přispěla k řádnému fungování jednotného trhu tím, že by zajistila jednotný rámec pro dodržování předpisů ze strany poskytovatelů. Harmonizovaná pravidla by usnadnila prosazování a dohled ze strany regulačních orgánů na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Zajistila by rovněž stejnou úroveň ochrany všech nezletilých osob na internetu v celé EU bez ohledu na socioekonomický, kulturní a vnitrostátní kontext.

- **Zavést účinné systémy zajištění věku pro ověřování věku a podpořit přístupy založené na bezpečnosti již od návrhu a odpovídající věku s cílem chránit nezletilé osoby na internetu a posílit jejich postavení.**

Metody zajištění věku – jak ověřování věku, tak odhad věku – musí být přiměřené a dodržovat minimální požadavky, zejména pokud jde o základní práva uživatelů, včetně práv dětí a souvisejících záruk. Všechny metody používané ke kontrole věku by měly dodržovat nejvyšší standardy ochrany soukromí a údajů a neměly by obnášet zpracování dokladů totožnosti a biometrických údajů pro účely odhadu věku. Měly by být zavedeny technické normy, jako je „důkaz s nulovou znalostí“, aby se zajistilo, že ani platforma potřebná k posouzení věku, ani poskytovatel ověření věku nezíská žádné informace, které mohou vést ke sledování nebo identifikaci uživatele.

Metody zajištění věku by měly být přesné při určování požadovaného věku nebo věkových skupin a měly by být snadno a spolehlivě použitelné v praxi v reálných podmínkách. Metody by měly být spolehlivé, aby se zabránilo obcházení a kybernetickým hrozbám, inkluzivní (a nediskriminační) a dostupné ve stejné míře všem, kdo je potřebují používat. Poskytovatelé sociálních médií a dalších

digitálních služeb musí dostát své povinnosti zabránit tomu, aby byli nezletilí vystaveni rizikovým službám nebo aby se uživatelé vydávali za děti a dospívající.

- **Rozšířit a harmonizovat pravidla týkající se klíčových bezpečnostních prvků při navrhování sociálních médií a dalších digitálních služeb.**

Do sociálních médií a dalších digitálních služeb by měly být začleněny jasné záruky bezpečnosti již od návrhu a záruky odpovídající věku (například potenciální omezení neomezeného rolování, automatického přehrávání, oznámení typu „push“ a problematických personalizovaných doporučovacích nástrojů). V zájmu řešení návykového designu, temných vzorců, nevyžádaných kontaktů a „králičích nor“ by nedílnou součástí sociálních médií a dalších digitálních služeb mělo být ochranné výchozí nastavení. Rozšíření a harmonizace pravidel týkajících se klíčových bezpečnostních prvků by zajistily jistotu a jednotnost v celém prostředí sociálních médií+. Vzhledem k rychlému vývoji technologií by veškerá pravidla týkající se klíčových bezpečnostních prvků měla být přizpůsobitelná tak, aby průběžně řešila nové škodlivé prvky designu.

- **Přenést důkazní břemeno na poskytovatele sociálních médií a jiných digitálních služeb, aby prokázali, že jejich produkty a služby jsou pro nezletilé osoby bezpečné.**

Dokud poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb nezavedou klíčové bezpečnostní prvky designu chránící děti a dospívající, měla by platit zvláštní věková omezení. Dokud poskytovatelé neprokážou bezpečné a věkově odpovídající prvky, které jsou v souladu s opatřeními EU a vnitrostátními opatřeními, neměli by mít přístup k nezletilým osobám. Pokud existuje verze „bezpečná již od návrhu“, měly by být prvky neodpovídající věku (prvky pro dospělé) aktivovány pouze po účinném zajištění věku.

- **Posílit kapacity v oblasti prosazování a hodnocení.**

Vzhledem k četným pravidlům, která se nyní na bezpečnost dětí na internetu vztahují (nařízení o digitálních službách, GDPR, akt o umělé inteligenci atd.), by orgány dohledu měly zintenzivnit spolupráci a výměnu informací napříč právními rámci. To má zásadní význam pro to, aby se zabránilo nesrovnalostem a zajistilo se soudržné, předvídatelné a účinné právní prostředí založené na ochraně základních práv. Evropská komise by měla prozkoumat mechanismy umožňující bezproblémovou spolupráci mezi orgány dohledu s cílem využít stávající donucovací struktury. Kromě toho je třeba posoudit, zda jsou zapotřebí další zdroje a restrukturalizace pro regulační orgány odpovědné za prosazování a hodnocení. Měla by být zvážena opatření k posílení úlohy občanské společnosti při prosazování práva a jejího příspěvku ke kapacitě pro prosazování práva, a to i

prostřednictvím stávajících struktur. Prosazování by mělo být doplňkové a mělo by zabránit protichůdným opatřením.

- **Urychleně přijmout opatření k zajištění toho, aby poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb měli jasné povinnosti předcházet pohlavnímu zneužívání dětí na internetu, odhalovat jej, oznamovat a blokovat, a to i v interpersonální komunikaci.**

Mezera v oblasti bezpečnosti dětí, která v současné době existuje v důsledku skončení platnosti prozatímního nařízení, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu (dále jen „prozatímní nařízení o pohlavním zneužívání dětí“), musí být rychle odstraněna. Spolunormotvůrci EU by měli urychleně přijmout navrhované dlouhodobé nařízení o předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boji proti němu. Více než 80 % vyšetřování pohlavního zneužívání dětí začíná na základě oznámení předložených poskytovateli sociálních médií a dalších digitálních služeb. Děti často mají příliš velký strach nahlásit zneužívání. Odhalování materiálů pohlavního zneužívání dětí, a to i v interpersonální komunikaci, je často jediným způsobem, jak je zastavit.

- **Členské státy mohou zavést další preventivní omezení přístupu k sociálním médiím a dalším digitálním službám od 13 let.**

Další preventivní omezení přístupu by měla doplňovat celounijní omezení přístupu k sociálním médiím a dalším digitálním službám u dětí mladších 13 let. Dospívající mohou mít přístup pouze k prostředí sociálních médií+, které je bezpečné, pokud jde o prvky obsahu a designu, odpovídající věku a navržené s ohledem na jejich práva a potřeby. V členských státech existují různé historické a vnitrostátní okolnosti, a proto mohou jednotlivé státy upřednostnit zavedení vyšší věkové hranice než 13. Veškerá další preventivní vnitrostátní omezení přístupu by měla být průběžně vyhodnocována a případně přehodnocována, jakmile budou sociální média a další digitální služby již od návrhu zabezpečeny pro děti a dospívající.

- **Posílit prosazování pravidel týkajících se přístupu výzkumných pracovníků k údajům a jejich kontroly.**

Článek 40 aktu v přenesené pravomoci o digitálních službách z července 2025 v zásadě otevřel novou cestu pro prověřené výzkumné pracovníky k přístupu k údajům online platform. Tyto údaje lze použít k provádění výzkumu přispívajícího k odhalení, identifikaci a pochopení systémových rizik a k posouzení opatření ke zmírnění rizik podporujících bezpečnost dětí na internetu.

To, zda bude tento cíl splněn, závisí na dodržování předpisů ze strany poskytovatelů sociálních médií a dalších digitálních služeb a na účinném

prosazování ze strany regulačních orgánů. Opírá se rovněž o rozsah zahrnutých služeb a o kvalitu a kontinuitu poskytovaných údajů. Komise by měla vyhodnotit provozní výkonnost požadavků na přístup k údajům a kontrolu podle článku 40 po prvních zkušenostech výzkumných pracovníků na základě zmíněného aktu v přenesené pravomoci. To je klíčové pro zajištění toho, aby online platformy reagovaly na žádosti o přístup k údajům pro účely dodržování předpisů, posuzování rizik a výzkumu.

Povinnosti týkající se přístupu k údajům jsou nejen klíčovým prvkem souboru nástrojů pro transparentnost podle nařízení o digitálních službách, ale jsou také součástí širších povinností poskytovatelů sociálních médií a dalších digitálních služeb v oblasti zmírňování rizik. I menší platformy by měly být vybízeny k tomu, aby výzkumným pracovníkům umožnily přístup k údajům, a to s ohledem na rizika, která tyto platformy představují pro nezletilé osoby, a na úlohu nezávislé kontroly při řešení těchto rizik. Při provádění článku 40 by se mělo standardem stát používání hlavních zásad „FAIR“⁴ pro správu vědeckých údajů a dohled nad nimi.

Doporučení pro posílení postavení dětí a dospívajících na internetu

- **Rozšířit bezpečné příležitosti pro nezletilé osoby, aby se mohly aktivně podílet na utváření prostředí sociálních médií+.**

Děti a dospívající by měli mít smysluplné možnosti aktivně utvářet právní předpisy, politiky a vzdělávací iniciativy podporující bezpečnost dětí a posílení jejich postavení na internetu. Mělo by se rozšířit využívání nástrojů pro účast dětí a mládeže jako podkladů pro tuto práci. Konkrétně by děti měly být zapojeny do společného navrhování bezpečnostních politik, programů odborné přípravy, hodnocení a pokynů. Opatření by měla být průběžně sledována a vyhodnocována s cílem posoudit jejich dopad na bezpečnost a práva dětí.

Tato účast by měla zajistit, aby děti dostávaly jasné informace, chápaly, jak budou jejich příspěvky využity, a dostávaly zpětnou vazbu k výsledkům. Zvláštní úsilí by mělo být věnováno začlenění dětí ze znevýhodněných, marginalizovaných a zranitelných skupin. Veškerá účast dětí by měla být doprovázena vhodnými ochrannými opatřeními.

- **Posílit mechanismy pro podávání stížností a práva spotřebitelů, pokud jde o děti a dospívající.**

Hlášení a stížnosti dětí a dospívajících by poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb měli v postupech moderování obsahu považovat za prioritu. Je

⁴ Hlavní zásady „FAIR“ pro správu vědeckých údajů a dohled nad nimi byly zavedeny v roce 2016 v publikaci v časopise Scientific Data. Cílem těchto zásad je zlepšit infrastrukturu podporující opakované použití akademických dat tím, že se zlepší schopnost strojů a jednotlivců tato data vyhledávat a využívat. Viz: Wilkinson, M.D., et al. (2016). [The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship](#). Scientific Data, 3.

třeba zpřísnit povinnosti poskytovatelů podle stávajících rámců, aby bylo možné odpovídajícím způsobem financovat linky pomoci a mechanismy pro podávání stížností. Tyto mechanismy musí být odpovídající věku, uživatelsky vstřícné, přístupné, musí chránit soukromí a být účinné.

- **Zahrnout opatření v oblasti digitálního vzdělávání a gramotnosti pro nezletilé osoby, rodiče a pečovatele, učitele a pedagogy.**

Digitální vzdělávání a gramotnost by měly být začleněny do všech úrovní vzdělávání jako klíčová základní dovednost pro nezletilé osoby, rodiče a učitele. Digitální wellbeing by měl být začleněn do digitálního vzdělávání pro všechny.

Vzdělávání by mělo dětem a dospívajícím umožnit kriticky vyhodnocovat informace a zdroje na internetu a rozpoznat techniky manipulace, včetně dezinformací, deepfakes a cílené reklamy. Mělo by rovněž zajistit, aby nezletilé osoby, rodiče a učitelé pochopili, jak je digitální obsah vytvářen a sdílen a jak algoritmy utvářejí to, co uživatelé vidí a s čím se setkávají ve světě sociálních médií+.

Strukturované vzdělávání v oblasti bezpečnosti na internetu by mělo rozvíjet praktické dovednosti v oblasti ochrany osobních údajů, správy nastavení ochrany soukromí, zachování bezpečné digitální identity a identifikace rizik zejména v prostředí sociálních médií, zasílání zpráv a her. Tyto dovednosti by se měly rozvíjet postupně, počínaje základními bezpečnostními návyky a konče komplexnějším chápáním digitálních stop, souhlasu a rizik platform. Zdravé používání přístrojů s obrazovkami by mělo být řešeno prostřednictvím pokynů k rovnováze, řízení pozornosti a rozpoznání nadměrných nebo škodlivých vzorců používání.

- **Vytvořit více příležitostí a odpovídající infrastrukturu na podporu aktivit offline.**

Členské státy a místní orgány by měly zachovat a rozšířit přístup k cenově dostupnému sportu, umění, mládežnickým klubům, knihovnám a komunitním prostorům, aby tak podpořily zdravé aktivity offline a vytvořily atraktivní alternativy k nadměrnému používání přístrojů s obrazovkami u nezletilých osob. To by mělo zahrnovat investice do bezpečného, inkluzivního a věkově odpovídajícího prostředí, kde se nezletilé osoby mohou setkávat, učit se, hrát si a budovat pozitivní vztahy v rámci svých komunit.

- **Podporovat spoluvytváření pokynů pro rodiče.**

Společně se sdruženími rodičů by EU a členské státy měly podporovat vypracování pokynů pro rodiče. Tyto pokyny by mohly poskytnout jasné a dostupné

poradenství, jehož cílem je posílit postavení rodičů a pečujících osob při podpoře bezpečného, odpovědného a pozitivního využívání prostředí sociálních médií+ ze strany nezletilých osob. Pokyny by měly poskytovat praktické rady v hlavních oblastech, včetně bezpečnosti a soukromí na internetu, digitálního wellbeingu, etického a odpovědného používání a přístupu k podpoře.

- **Zajistit dostatečné veřejné financování a společné normy pro organizace občanské společnosti a vzájemné poradenství.**

EU a členské státy by měly zajistit, aby centra pro bezpečnější internet a podobné organizace občanské společnosti i nadále dostávaly dostatečné finanční zdroje a aby jejich činnost byla založena na společných normách vypracovaných odborníky. To má zásadní význam pro zachování a další rozvoj jejich činností, včetně zvyšování povědomí, odborné přípravy a podpůrných služeb. Veřejné financování má zásadní význam pro zajištění nezávislosti a soudržnosti.

Financování by mělo rovněž podporovat další rozvoj vzájemného poradenství, linek pomoci, horkých linek, vzdělávacích zdrojů, osvětových kampaní a činností v oblasti budování kapacit. Další investice by měly být zaměřeny na zvýšení viditelnosti, dostupnosti a dosahu těchto struktur, a to i mezi zranitelnými nezletilými osobami, a na podporu iniciativ prosazujících bezpečnější prostředí sociálních médií+.

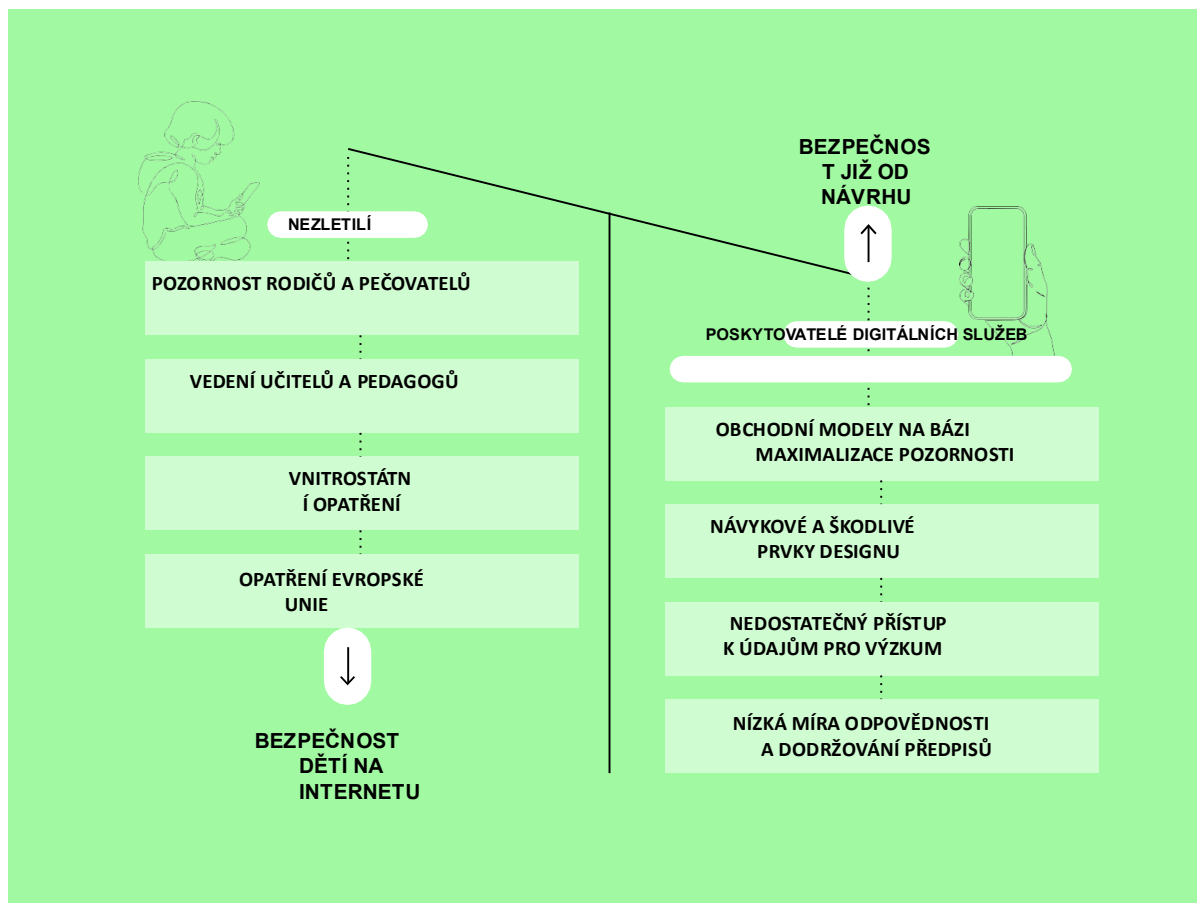
- **Zpřístupnit dlouhodobé financování evropského rozsáhlého průběžného výzkumu a pokračovat v podpoře randomizovaných kontrolních hodnocení.**

Příklady, jako je severoamerická studie vývoje kognitivních funkcí mozku u dospívajících (ABCD)⁵, by mohly být inspirací pro evropský rozsáhlý průběžný výzkum týkající se bezpečnosti dětí na internetu. Pro podporu vývojového a neurobiologického přístupu k bezpečnosti dětí na internetu je důležitá dostupnost evropských rozsáhlých průběžných důkazů (zahrnujících desetileté nebo delší období). To by pomohlo v evropském kontextu řešit nedostatky v zjištěních, jež do značné míry vzájemně souvisejí a týkají se dopadu používání sociálních médií a dalších digitálních služeb na vývoj nezletilých osob, jejich fyzické a duševní zdraví a jejich vystavení újmě na internetu.

⁵ Studie ABCD je největší dlouhodobou studií vývoje mozku a zdraví dětí ve Spojených státech. Studie sleduje vývoj chování více než 11 000 dětí ve věku od 9 až 10 let až do dospívání. Shromážděné údaje umožní vytvořit základní normy pro vývoj mozku u dospívajících a zkoumají vliv pohlaví, genderu, spánku, fyzické aktivity a času stráveného před obrazovkou na vývoj dospívajících. Její zjištění rovněž pomohou pochopit vývoj problémů v oblasti duševního zdraví během dospívání a jejich souvislost se zneužíváním návykových látek.

Klíčem k posílení důkazní základny pro příslušnou politiku jsou rovněž randomizovaná kontrolní hodnocení. Financování výzkumu by mělo výslovně podporovat vývojové a psychopatologické přístupy zkoumající náchylnost nezletilých osob k rizikům na internetu, která jsou ovlivněna sociálními a individuálními faktory v dětství a dospívání.

Obrázek 2: Vyvážení ekosystému: bezpečnost již od návrhu u prostředí sociálních médií+

Bezpečnost na internetu

TIPY PRO DĚTI A NÁCTILETÉ

Informujte se o svých právech – pamatujte, že máte právo být na internetu respektováni a v bezpečí.

Před zveřejněním jakéhokoli příspěvku se zamyslete – fotografie, videa a komentáře mohou zůstat na internetu navždy. Sdílejte nyní pouze to, u čeho vám nebude vadit, že to jiní lidé uvidí i o několik let později.

Nezapomeňte, že umělá inteligence je nástroj, nikoli skutečná osoba – umělá inteligence může dělat chyby a generovat nepravdivé informace, falešné obrázky, videa, hlasy a zprávy.

Odhalte nebezpečí – zastavte se a zamyslete se nad podivnými požadavky „přátel přátel“, nabídkami, které vypadají „příliš dobře na to, aby byly pravdivé,“ nebo zprávami, které vás nutí k nějakému rozhodnutí.

Používejte nastavení ochrany soukromí a bezpečnosti – mějte své účty nastavené jako soukromé, používejte silná hesla, a kdykoli je to možné, aktivujte zvláštní bezpečnostní prvky.

Blokujte, nahlašujte a ukládejte důkazy – pokud vás někdo na internetu šikanuje, snaží se vás podvést, vyhrožuje vám nebo ve vás vzbuzuje nepříjemné pocity, nahlaste a zablokujte jej a uložte si snímky obrazovky nebo zprávy.

Pomozte zlepšit bezpečnost na internetu – zjistěte si, jak fungují aplikace, hry, internetové stránky, algoritmy a umělá inteligence, a pomozte i ostatním, aby zůstali v bezpečí.

Budte na internetu laskaví k ostatním – sociální média a hry by měly být pozitivní zkušeností pro každého. Zacházejte s ostatními s respektem, jaký sami očekáváte.

Chraňte své osobní údaje – nesdílejte na internetu soukromé údaje, jako je celé jméno, adresa, škola, telefonní číslo, hesla nebo aktuální poloha.

Než něčemu uvěříte a budete to sdílet, ověřte si to

– ne všechno, co je na internetu, je pravda. Vždy zpochybňujte informace, zejména překvapivé příběhy, videa nebo zprávy, a než je budete sdílet, zkontrolujte, zda pocházejí ze spolehlivého zdroje.

Nepřijímejte fotografie ani žádosti o chatování od cizích – pokud máte pochybnosti o něčím věku nebo totožnosti, požádejte některého dospělého, aby ověřil, o koho se jedná (nebo dotyčnému řekněte, že „váš táta / vaše máma sedí vedle vás“, a všimněte si, jak zareaguje).

Nesdílejte soukromé snímky

– nikdy nesdílejte intimní fotografie ani videa, a to ani v případě, že vás k tomu někdo nutí (zejména pokud je vám méně než 18 let). Jakmile je jednou sdílíte, už jsou mimo vaši kontrolu.

Pokud se vám něco nezdá, svěťte se dospělému, kterému důvěřujete – nebude si myslet, že přeháníte, a nebudete z toho mít žádné potíže, když požádáte o pomoc.

Vyjádřete svůj názor – zapojte se a utvářejte budoucnost digitálního světa.

Bezpečnost na internetu

Tipy pro rodiče a pečovatele

Pomozte svému dítěti budovat zdravé návyky při používání přístrojů s obrazovkami – omezujte čas strávený před obrazovkou, od nulového používání obrazovky u dětí ve věku od 0 do 2 let až po věkově přiměřenou dobu u dětí ve věku do 10 až 12 let. U dospívajících ve věku od 13 do 18 let by se čas strávený před obrazovkou stále ještě měl regulovat, aby jim zbylo dostatek času na studium a osobní setkávání s přáteli.

Zkontrolujte, zda jsou aplikace a hry přiměřené věku vašeho dítěte.

U mladších dětí (do 12 let) by se konzole a zařízení měly používat pouze v přítomnosti dospělé osoby.

Nepovolujte používat zařízení v koupelně, ložnici nebo u jídla.

Věnujte pozornost tónu jejich konverzací online a při hraní her. Všimněte si varovných signálů.

Zkuste trávit nějaký čas na internetu společně – požádejte své dítě, aby se s vámi podívalo na svůj oblíbený obsah.

Nekritizujte „jejich nesmysly“ – pomozte svému dítěti vytvořit si vlastní úsudek (získáte také představu o tom, co jim jejich algoritmus nabízí).

Povzbuzujte své dítě, aby se vám svěřilo, když se na internetu něčeho obává – ujistěte je, že mu pomůžete, neobviníte je, nepotrestáte ani mu neseberete zařízení.

Pokračujte v rozhovorech o bezpečnosti na internetu neustále během toho, jak vaše dítě roste, a to i ve věku od 16 do 18 let a později.

Vyvarujte se sharentingu pečlivě zvažte sdílení fotografií nebo videí svých dětí nebo náctiletých na internetu. Cizí osoby a umělá inteligence mohou tyto informace využívat mnoha způsoby.

Jděte příkladem – nezůstávejte „přilepeni“ ke svému zařízení, když jsou blízko vaše děti. Věnujte jim pozornost, kterou si zaslouží, a nenechte si ujít důležité okamžiky a rozhovory s vaším dítětem.

Seznam všech doporučení spolupředsedů podle kapitol

Kapitola 1: Vývojový přístup k bezpečnosti dětí na internetu

1. Navrhnout a zavést opatření na ochranu dětí na internetu odpovídající jejich věku
2. Zajistit bezpečný online prostor pro nezletilé osoby
3. Posílit postavení nezletilých osob a jejich podpůrných kruhů
4. (0 až 2 roky) – Zvýšit povědomí pečovatelů o významu přímé osobní interakce pro rozvoj dětí, a to již od raného dětství
5. (0 až 2 roky) – Zabránit používání sociálních médií a dalších digitálních služeb a zajistit, aby čas strávený u obrazovky byl minimální, zejména u dětí mladších 3 let
6. (0 až 2 roky) – Omezit šíření údajů o dětech prostřednictvím profilů na sociálních médiích
7. (3 až 12 let) – Zajistit strukturované a kontrolované používání internetu dětmi
8. (3 až 12 let) – Nabízet dětem a jejich podpůrným kruhům kvalitní digitální vzdělávání a vzdělávání v oblasti osobní pohody
9. (13 až 18 let) – Zajistit postupné autonomní používání internetu dospívajícími

Kapitola 2: Důkazy o rizicích, které nezletilým osobám na internetu hrozí

10. Vycházet z důkazů v nedostatečně prozkoumaných oblastech s cílem posílit tvorbu politik založenou na důkazech
11. Sociální média a další digitální služby by měly aktivně využívat nezávislé akademické odborné znalosti při navrhování strategií a nástrojů ke zmírnění rizik
12. Zpřístupnit dlouhodobé financování evropského rozsáhlého průběžného výzkumu a pokračovat v podpoře randomizovaných kontrolních hodnocení
13. Investovat do bezpečné a společné evropské výzkumné infrastruktury, která umožní bezpečný přístup k údajům nezletilých osob
14. Posílit prosazování pravidel týkajících se přístupu výzkumných pracovníků k údajům a jejich kontroly

Kapitola 3: Ochrana nezletilých osob v rychle se měnícím prostředí sociálních médií+

15. Navrhnout harmonizované celounijní omezení přístupu nezletilých mladších 13 let k sociálním médiím a dalším digitálním službám
16. Zavést účinné systémy zajištění věku pro ověřování věku a podpořit přístupy založené na bezpečnosti již od návrhu a odpovídající věku s cílem chránit nezletilé osoby na internetu a posílit jejich postavení
17. Rozšířit a harmonizovat pravidla týkající se klíčových bezpečnostních prvků při navrhování sociálních médií a dalších digitálních služeb
18. Přenést důkazní břemeno na poskytovatele sociálních médií a jiných digitálních služeb, aby prokázali, že jejich produkty a služby jsou pro nezletilé osoby bezpečné
19. Posílit kapacity v oblasti prosazování a hodnocení
20. Urychleně přijmout opatření k zajištění toho, aby poskytovatelé sociálních médií a dalších digitálních služeb měli jasné povinnosti předcházet pohlavnímu zneužívání dětí na internetu, odhalovat jej, oznamovat a blokovat, a to i v interpersonální komunikaci
21. Členské státy mohou zavést další preventivní omezení přístupu k sociálním médiím a dalším digitálním službám od 13 let
22. Posílit politiky na ochranu spotřebitele s cílem chránit nezletilé osoby na internetu
23. Průběžně sledovat a hodnotit dopad prováděných opatření
24. Při zpracování údajů dětí podle GDPR by sociální média a další digitální služby měly zajistit, aby byl prvořadým hlediskem nejlepší zájem dětí
25. Zajistit účinné provádění směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky

Kapitola 4: Umožnit nezletilým osobám bezpečně se orientovat v digitálním světě

26. Rozšířit bezpečné příležitosti pro nezletilé osoby, aby se mohly aktivně podílet na utváření prostředí sociálních médií+
27. Posílit mechanismy pro podávání stížností a práva spotřebitelů, pokud jde o děti a dospívající
28. Financovat a podporovat vytváření a využívání sociálních médií a dalších digitálních služeb založených na hodnotách EU, s jejichž pomocí mohou nezletilé osoby mezi sebou bezpečně komunikovat
29. Zahrnout opatření v oblasti digitálního vzdělávání a gramotnosti pro nezletilé osoby, rodiče a pečovatele, učitele a pedagogy
30. Vytvořit více příležitostí a odpovídající infrastrukturu na podporu aktivit offline
31. Podporovat spoluvytváření pokynů pro rodiče

32. Zajistit, aby rodiče a pečující osoby měli neustále k dispozici nejmodernější a aktuální nástroje kontroly a dohledu
33. Zajistit dostatečné veřejné financování a společné normy pro organizace občanské společnosti a vzájemné poradenství
34. Umožnit systému zdravotní péče diagnostikovat a léčit závislosti a další duševní poruchy související s používáním sociálních médií a dalších digitálních služeb
35. Podporovat odbornou přípravu učitelů tak, aby zahrnovala digitální a mediální gramotnost a zapojila i rodiče
36. Podporovat gramotnost v oblasti umělé inteligence jako nedílnou součást digitálního vzdělávání
37. Školy by měly poskytovat strukturované příležitosti ke zlepšení duševního zdraví a digitálního wellbeingu
38. Reakce v oblasti vzdělávání by měly věnovat zvláštní pozornost zranitelným skupinám
39. Investovat do bezpečné, preventivní, robustní a důvěryhodné vzdělávací digitální infrastruktury

Poznámky – Předmluva

- ⁱ Evropská komise (2026). [Digitální dekáda – Zpráva Eurobarometru – Únor – Březen 2026](#).
- ⁱⁱ Dánské předsednictví, Rada Evropské unie (2026). [Jutské prohlášení vytvoření bezpečného online prostředí pro nezletilé osoby](#).
- ⁱⁱⁱ Evropský parlament (2025). [Ochrana nezletilých osob na internetu – Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. listopadu 2025 o ochraně nezletilých osob na internetu \(2025/2060\(INI\)\)](#).
- ^{iv} Evropská Rada (2026). [Závěry Evropské rady](#) ze dne 19. března 2026.
- ^v G7 (2026). [Výzva vedoucích představitelů k zajištění bezpečnějšího digitálního prostoru pro nezletilé osoby](#).
- ^{vi} Children's Hospital of Philadelphia (2026). [Age Limits Alone Won't Fix Smartphone Risks, Suggests Children's Hospital of Philadelphia Study](#). Vyhledáno dne 12. července 2026.